

דברי משיח

ה'תשמ"ט

התוועדות ש"פ לך לך, י"א מרחשון

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

הוספה : פנינים מה"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל" תשנ"ב בפרסום ראשון (חי"א)

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

ה' תהא שנת עצמות טובה

קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"פ נח – הננו מוציאים לאור "הנחה" ויומן מהתוועדות ש"פ לך לך, י"א מרחשון תשמ"ט (לפני שלוש שנה, וכקביעות שנה זו) – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשמ"ט".

בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" נבחרים מה"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל", אור לח' תשרי תשנ"ב – בפרסום ראשון¹.

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות² והיומן³ – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"–תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנו ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובזה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנשי והתמימים: אנא, מי שבידו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח–תש"נ)¹, שיואיל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שעי"ה הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלות המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,

ד' מרחשון, ה'תשנ"ט (ה' תהא שנת עצמות טובה),
קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

1) בעת הופעת דברי משיח תשנ"ב ח"א הי' רק חלק קטן מהר"ד תח"י, ובתקופה האחרונה הגיע לידנו סרט וידיאו מה"יחידות" במלואה (כשלוש וחצי שעות). אי"ה בקונטרסים הבאים נפרסם פנינים נוספים מ"יחידות" זו.

2) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ד' הנחות: שיחה א' נערכה ע"פ ב' הנחות (ה"תוכן קצר" שי"ל ע"י 'ועד הנחות התמימים', וה"ר"ד" שי"ל ע"י מערכת "פאקס א שיחה"), ונוספו בה פרטים מה"השלמות" לשיחה המוגהת שי"ל ע"י 'ועד הנחות התמימים' ו'ועד הנחות בלה"ק"; ושאר השיחות נערכו ע"פ הנחת 'ועד הנחות התמימים', ונוספו בהן פרטים משאר הנחות הנ"ל. לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 38 ואילך).

3) היומן נערך ע"פ מכתב א' התמימים מ"קבוצה" תשמ"ט, ומתפרסם כאן לראשונה.

בס"ד. התועדות ש"פ לך לך, י"א מרחשון ה'תשמ"ט

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

א. ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹, שפרשת לך לך דוקא היא פרשה שמחה ("אֵפְרַיִלְעֶכֶּע פֶּרְשָׁה"), כי כל ימי השבוע נמצאים ו"חיים" עם אברהם אבינו.

ויש להוסיף ולבאר, שהשמחה היא מפני ש"חיים" עם אברהם אבינו כפי שהוא בדרגא נעלית ביותר, לאחר שנצטוו "לך לך מארצך". אל הארץ אשר אראך². והיינו, שבפרשה זו מודגש שיחודו הוא בכך שעבודתו היתה באופן ד"לך לך" – מצב של הליכה ועלי', ועם כל הברכות הבאות אח"כ כתוצאה מזה, "ואעשך לגוי גדול ואברכך וגו"³.

והליכה זו "מארצך וממולדתך ומבית אביך"² מביאה להגילוי ד"אל הארץ אשר אראך". ד"אראך" פירושו (נוסף לפירוש הפשוט שאראה לך דבר שני – "הארץ", גם) "אראה ואגלה אותך בעצמך"⁴, את הפנימיות ואמיתיות שלך. וכמובן בפשטות, דכל זמן שהאדם נמצא בארץ מולדתו ובבית אביו וכו', הרי אי אפשר להכיר מציאותו, כי בבית אביו ניכרות בו השפעות מקומו והוריו ומחנכיו וכו', משא"כ אחרי הירידה, כשהולך "מארצך וממולדתך ומבית אביך" למקום אחר לגמרי, הנה דוקא אז "אראך" – שמתגלה מי הוא באמת, ע"י שמגלה את עצם פנימיות נפשו ומציאותו האמיתית, את אשר הוא באמת.

וענין ההליכה והירידה המביאה להגילוי ד"אראך" משתקף בכללות ירידת הנשמה בגוף, דאף שהנשמה קודם ירידתה למטה היתה בדרגא נעלית ביותר, ד"הוה קיימא קמי מלכא קדישא"⁵, עם כל זה הרי שם הנשמה היא בתכלית הביטול, ואין נרגש אמיתית מציאותה כי אם המציאות של "מלכא קדישא" (שאליו בטלה הנשמה), משא"כ ע"י ירידתה למטה להתלבש בגוף, הרי היא באה להעלי' והגילוי ד"אראך".

ב. ודבר זה (למרות שהוא הוראה לכל ימי השנה) שייך במיוחד לעבודה שבחודש חשון:

לכאורה, הרי בחודש חשון נרגש וניכר שהוא ירידה הכי גדולה, שהרי החודש שלפני זה הוא חודש תשרי, שהוא "מרובה במועדות"⁶, ו"תשרי" אותיות "רשית"⁷, ומחודש זה

קד, ב. וראה גם שם ח"א צ, סע"ב. רכז, ב. רלג, ב. ח"ב צו, ב. ח"ג סא, ב.

(6) ראה ב"י לטור או"ח סתצ"ב (ד"ה ומ"ש). שר"ע אדה"ז או"ח שם ס"ב. הוספה לשר"ע אדה"ז (להר"נ מדובראונע) או"ח סקל"א ס"ח.

(1) "היום יום" ג חשון. סה"ש תש"ב ע' 30.

(2) ריש פרשתנו (לך לך יב, א).

(3) שם, ב.

(4) תו"א פרשתנו יא, ב.

(5) הובא בכ"מ בדא"ח בשם הזהר. וראה זהר ח"ג

באים מיד לחודש חשון שהוא ההיפך הגמור – אין בו שום מועדים וימי סגולה כלל [שמזה הוא יוצא מן הכלל משאר חדשי השנה: כסלו – ימי חנוכה; טבת – עשרה בטבת – יהפך לשמחה ולששון⁸ (ומעין זה הוא גם עתה); שבט – ט"ו בחודש, ראש השנה לאילנות⁹; אדר – ימי הפורים; ניסן – חג הפסח, ו(ניסן מלשון) "ניסי ניסים"¹⁰; אייר – ל"ג בעומר, וספירת העומר בכל ימי החודש; סיון – "זמן מתן תורתנו"¹¹; תמוז – "יהפכו ימים אלו" ד"ז תמוז; אב – ט"ו באב; אלול – "המלך בשדה"¹², נוסף לח"י אלול] (והגם שיש בו את ז' חשון, הרי זהו תאריך מיוחד לבני ארץ ישראל בלבד¹³).

והביאור בזה מובן מפרשת לך לך, שקורין לעולם בתוך חודש חשון (משא"כ פרשת נח קורין לפעמים בראש חודש חשון, השייך לחודש תשרי): אף שנמצאים עתה בחודש חשון, שהוא לכאורה ירידה גדולה ביותר לגבי חודש תשרי, הנה דוקא ע"י ירידה גדולה זו באים להגילוי ד"אראך" – גילוי מציאותו האמיתית דכל אחד.

ועוד וגם זה עיקר – שדוקא חודש חשון הוא זמן הכי מסוגל לעלי' גדולה, ולהצליח בכל ענינים אלו באופן של נצחון הכי גדול!

ג. "והחי יתן אל לבו"¹⁴ – ההוראה בעבודת האדם:

עבודת האדם צריכה להיות באופן של הליכה "מארצך וממולדתך גו'", ודוקא ע"י מתגלית אמיתית מציאותו.

ובפרטיות, העבודה ד"לך לך" כוללת שתי הליכות – הליכה מלמטה למעלה והליכה מלמעלה למטה (כמבואר הענין דב' הליכות בהדרושים¹⁵ עה"פ¹⁶ "והתהלכתי בתוכם"). ובעבודה, זהו בכללות החילוק בין תורה ומצוות:

תורה הוא העבודה דהליכה מלמעלה למטה, כי תורה נמשכת מלמעלה, כמ"ש¹⁷ "מן השמים השמייעך את קולו"¹⁸, ומשם יורדת למטה. ועד"ז בעבודת היהודי: בתחילה הרי הוא לומד תורה בשכלו, ומזה נמשכות אח"כ התוצאות – שמסיק מזה את הפסקי דינים והוראות והלכות שבמעשה בפועל.

ומצוות ענינן הוא העבודה דהליכה מלמטה למעלה, כי המצוות ענינן הם לזכך את הדברים הגשמיים ולהעלותם למעלה, עד שנעשים צוותא וחיבור¹⁹ עם למעלה.

(14) קהלת ז, ב.
 (15) ראה ד"ה והתהלכתי תשי"א (סה"מ ויקרא ע' רנז), ובהנסמן שם הערה 1.
 (16) בחוקותי כו, יב.
 (17) ואתחנן ד, לו.
 (18) בהנחה אחרת: "מן השמים דיברתי עמכם" (יתרו כ, יט).
 (19) ראה לקו"ת בחוקותי מה, ג. מז, ב. שלח לו, ד. ובכ"מ – נסמנו בסה"מ פורים ע' ז הערה 55.

(7) בעה"ט עקב יא, יב. מאמרי אדה"ז תקס"ט ע' לה. אוה"ת דרושים לסוכות ע' א'תשנו. סה"מ תר"ל ע' רפז.
 (8) ראה רמב"ם סוף הל' תעניות.
 (9) משנה ריש ר"ה.
 (10) ברכות נז, רע"א ובפרש"י וחדא"ג מהרש"א.
 (11) נוסח תפלת העמידה וקידוש לשבועות.
 (12) לקו"ת פ' ראה לב, ריש ע"ב.
 (13) שו"ע (ו'אדה"ז) או"ח סק"ז ס"א.

ד. ויש לקשר את ענין ההליכה ("לך לך") לענינים שמעוררים עליהם בזמן האחרון:
"שנת הילד והילדה"²⁰:

הצורך בהליכה הוא מהדברים הכי קלים להסביר לקטנים (ילד וילדה), כי הם רואים במוחש מעצמם איך שבגשמיות הם הולכים וגדלים יותר מאשר בגיל בגרות²¹, ועאכו"כ בגיל העמידה, דאע"פ שגם אז גדלים – הרי אצל קטן הגידול הוא באופן הרבה יותר מהיר ובקנה מידה רחב יותר ("אויף אַ ברייטער פאַרנעם").

ומכיון שהוא גדל בגשמיות, קל ביותר להסביר לו שעד"ז (ובמכל שכן וקל וחומר) עליו לגדול גם (ובעיקר) ברוחניות.

וקטן מבין בפשטות מה הפירוש לגדול ברוחניות – שזהו עי"ז שמציית להוראות החדשות שמקבל מהוריו, או מהמלמד והראש ישיבה וכיו"ב, או שמסתכל לראות מה כתוב בספר, או ששומע מהשני בעל פה את מה שכתוב שם.

ה. ועד"ז יש לקשר זה עם "שנת הבנין"²². ובהקדים:

הליכה אמיתית היא דוקא הליכה שלא בערך²³ – למקום חדש לגמרי, כי באם נשאר איזה רושם ממצבו הקודם, הרי אין זה הליכה אמיתית, שהרי יש לו עדיין שייכות למצב הקודם.

ועפ"ז מובן, ששלימות ענין ההליכה למקום חדש מתבטאת בבניית בית חדש במקום זה, כי עצם ההליכה למקום חדש יכולה להיות רק בדרך עראי בדירת עראי (סוכה) ולזמן קצר, באופן שעדיין לא ניתק את עצמו ממקומו הקודם, ודעתו לחזור ל"ארצך" ול"מולדתך" כו'; אבל כאשר הוא בונה "בנין" (דירת קבע) במקומו החדש, הרי זה מורה שהוא נמצא שם בקביעות, והיינו, שהעלי' למקום חדש היא באמיתיות.

ולכן מעוררים שוב ושוב שכל עניני קדושה צריכים שיהי' להם בית קבוע משלהם, שדוקא כך נעשית העלי' באין ערוך. ועד"ז שמצינו בפרשתנו²⁴ בנוגע לאברהם, שהליכתו הנגבה היתה קשורה עם בני' – "ויבן שם מזבח גו'".

ו. ויש לקשר את ענין ההליכה ב"שנת הילד והילדה" לענין ההליכה ב"שנת הבנין":

תבוא (סה"ש שם ע' 641 ואילך). שיחות (דברי משיח) שנה זו: ליל שמח"ת סי"ח (וש"נ); ש"פ נח סי"א ואילך.

23 ראה סה"מ תר"ס ע' קז ואילך. המשך תרס"ו ע' תצו. ובכ"מ.

24 יב, ז"ח.

20 שיחת ש"פ בלק תשמ"ח (סה"ש ח"ב ע' 537-8). ובכ"מ. שיחות שנה זו: י"א תשרי; יום ד' דחה"ס ל"צבאות השם"; ש"פ בראשית (דברי משיח) ס"י"א; ש"פ נח (דברי משיח) ס"ד.

21 בהנחה אחרת: בגיל הבחורת.

22 שיחות תשמ"ח: ש"פ שופטים (סה"ש ח"ב ע' 622); י"ט אלול (התוועדות ח"ד ע' 302); ש"פ

"שנת הבנין" כוללת גם בניית בתי חינוך, עבור ילד וילדה כפשוטו. שזה (שמקשרים חינוך עם בנין ובית) נותן תוספת כח שהחינוך יהי' דבר קבוע ונצחי בהילד, עד שזה נעשה ההרגל שלו, וההרגל נעשה טבע שני²⁵, ועד שנעשה טבע (סתם)²⁶.

ובעומק יותר:

כל בית שבונים קשור עם ענין החינוך – אפילו עבור גדולים וגדולות. שהרי, בניית בנין במקום חדש קשורה עם הליכה אמיתית (כנ"ל), היינו שע"י בניית הבנין החדש מתעלה האדם לדרגא נעלית יותר שלא בערך לגבי כפי שהי' עד אז; ובמילא יוצא שביחס לדרגא החדשה שלשם יכול להגיע ע"י הבנין החדש – הנה יהודי מבוגר, ואפילו עם זקן לבן, הרי הוא כמו "ילד", ואשה עם שער לבן היא כמו "ילדה", וע"י הבנין החדש מיתוסף אצלם חינוך בענין חדש.

ומכיון שהתורה היא אין סוף²⁷, לכן ככל שיגיע לדרגא גבוהה יותר, עדיין יכול להגיע לדרגא עוד יותר נעלית, ולדרגא שלא בערך, ולפני שמגיע לשם הרי הוא כמו ילד או ילדה ביחס לדרגות הנעלות יותר.

ואין שאלה כיצד אפשר לומר שיהודי שלמד ריבוי תורה הוא עדיין כמו "ילד" לגבי דרגות נעלות יותר בלימוד התורה – כי במדרש²⁸ איתא יתירה מזה, שכל לימוד התורה בזמן הזה "הבל הוא לגבי תורתו של משיח"!

ומעין זה הוא גם בלימוד בזמן הזה גופא, שלגבי דרגא נעלית יותר שלא בערך בלימוד התורה – הנה דרגתו הקודמת היא כמו דרגת "ילד". ובכללות: אפילו כאשר לומד תורה מאה פעמים, עליו ללמוד מאה פעמים ואחת בכדי לצאת מרגילותו²⁹, עד שלא יהי' שייך ענין של שכחה.

ועד"ז הוא תוכן העבודה דבניית בנין חדש, שזה מסייע בהליכה האמיתית של יהודי לדרגות חדשות ונעלות יותר בעבודתו, ובאופן שזה נעשה דבר קבוע ונצחי אצלו, ונצחי כאן למטה בגשמיות העולם (לא רק "יחוד נצחי למעלה"³⁰ כו').

ויש להוסיף בזה, שבניית בנין גשמי, והעבודה דבנין (כולל גם שכל הענינים נעשים באופן של קביעות), היא מעין והכנה לבנין בית המקדש השלישי, "מקדש אדני-כוננו ידיך"³¹, הנקרא ג"כ "בית" – קבוע ונצח³² (נוסף על המעלה דבית המקדש בכלל, גם בית ראשון ובית שני, שיש בהם העילוי ד"בית" לגבי משכן משה הנקרא³³ "אוהל" – אע"פ ש"מעשי ידי משה נצחיים"³⁴).

(30) תניא פכ"ה (לב, א).
 (31) בשלח טו, יז ובפרש"י.
 (32) ראה זח"ג רכא, א.
 (33) שמואל-ב ז, ו.
 (34) סוטה ט, סע"א. תדבאר פ"ח.

(25) ראה תניא ספי"ד-טו.
 (26) ראה שם פמ"ד (סג, ב).
 (27) ראה איוב יא, ט. ובכ"מ.
 (28) ראה קה"ר פ"ב, א ובמ"כ שם. שם פ"א, ח.
 (29) חגיגה ט, ב. תניא שבהערה 25 (פט"ו).

ז. ועי"ז נעשה הגילוי ד"אראך" – גילוי מציאותו האמיתית, שדוקא עי"ז (ההליכה למקום חדש ובניית בית שם) מתגלית כוונת בריאתו וירידת נשמתו למטה – לעשות לו ית' דירה בתחתונים.

וכן נעשית עי"ז הליכה מלמטה למעלה – עליית כל העולמות למעלה, עד לעלי' שלא בערך. היינו, שגם כשעולה מדרגא לדרגא – הרי בכל עלי' והליכה שלו נרגשת העלי' שבאין ערוך [ע"ד שהוא בעולמות עליונים, שאף שנשתלשלו זה מזה, הרי בכמה ענינים הם באין ערוך זה לזה, כמו אצילות לבריאה, בריאה ליצירה (מחשבה לדיבור)³⁵ וכו'].

והנה, שלימות ענין זה נעשה במתן תורה – החיבור דעליונים ותחתונים (ע"י ביטול הגזירה ד"עליונים לא ירדו כו"³⁶). אמנם ההתחלה וההכנה בזה נעשה ע"י אברהם, ובפרט וכמודגש גם בזה שניתנה לו מצות מילה, שקבע קדושה בחפצא הגשמי; וכמבואר בכמה מקומות המעלה ותוקף של ענין הנמשך גם בגשמיות העולם [כידוע גם בנוגע לענין הנבואה³⁷, דאע"פ ש"גלה סודו אל עבדיו הנביאים"³⁸, הרי זה קיבל תוקף מיוחד עי"ז שקישרו את הנבואה עם פעולה בגשמיות העולם, שזה פעל את המשכת הנבואה בפועל ממש].

ומצד המעלה דמצות מילה ע"י אברהם – כן הוא גם בבית מילה אחרי מתן תורה, כמודגש בנוסח ברכת המילה "להכניסו בביתו של אברהם אבינו"³⁹, אע"פ שכדברי הרמב"ם⁴⁰ "אין אנו מליץ מפני שאברהם אבינו ע"ה מל עצמו. . אלא מפני שהקב"ה ציוה אותנו ע"י משה רבינו שנמול"⁴¹.

ח. רגיל לדבר אודות הפרש"י שבתחילת הפרשה:

עה"פ "ויאמר גו' לך לך" מפרש רש"י "להנאתך ולטובתך". והיינו, שהוקשה לרש"י דהוה ליי' לומר "לך" (בלבד), ומהו "לך לך"? ולכן פירש "לך – להנאתך ולטובתך".

אבל צריך להבין: א) מהו ההכרח של רש"י לפרש דהכוונה בהנאמר "לך" פעם א' הוא לב' ענינים – "להנאתך ולטובתך"? (ב) מה החילוק ביניהם?

והביאור בקיצור:

יש לומר, שהמקור לפרש"י (שהכוונה כאן היא לב' ענינים), הוא מהמציאות בפועל – שהליכת אברהם הביאה הנאה וטובה. והדבר מובן בפשטות מסיפור הדברים, דמובן מאליו שמיד משעזב אברהם את חרון, שהיתה "חרון אף של מקום"⁴², ובפשטות – מקום

39) שבת קלז, ב.

40) פיה"מ חולין ספ"ז.

41) ראה לקר"ש ח"י ע' 44 ואילך.

42) פריש"י ס"פ נח.

35) ראה לקו"ת ר"פ בלק. ובכ"מ.

36) תנחומא וארא טו. שמו"ר פי"ב, ג.

37) דרשות הר"ן דרוש ב. וראה רמב"ן פרשתנו יב,

ו. לבוש על הרקנטי פרשתנו שם.

38) עמוס ג, ז.

של עובדי עבודה זרה, מיד נהנה; וכמו כן אח"כ היתה לו טובה, כמסופר בפרשתנו על הברכות כו', עד לתכלית העילוי ד"ויבן שם מזבח".

והחילוק ביניהם הוא, ש"הנאתך" היא דבר שבהוה, הבאה לאדם מיד, ואילו "טובתך" היא גם טובה שיתכן ותבוא רק במשך הזמן.

וע"ד מ"ש בספרים⁴³ עה"פ⁴⁴ "צדיק כתמר יפרח", דכמו שתמר עושה פירות לע' שנה, כן הוא גם בנוגע לצדיק – שהוא עושה פירות לע' שנה, שזהו כללות שנות האדם, "ימי שנותינו בהם שבעים שנה"⁴⁵, ועד ל"שמונים שנה"⁴⁵, ו"מאה ועשרים שנה"⁴⁶, ועד ליתירה מזה – "כימי"⁴⁷ העץ ימי עמי"⁴⁸; ומזה רואים שלפעמים מתגלית טובה (עשיית פירות) רק לאחר זמן רב (שבעים שנה וכיו"ב).

ט. ויש לקשר את פרש"י ש"לך לך" הוא "להנאתך ולטובתך" עם המבואר בתורה אור – ה"פרשה החסידית" ("חסידישע פרשה"):

מבואר שם⁴, ש"לך לך" הוא ההליכה מלמעלה למטה, "ירידה אחר ירידה, מא"ב ר"ם בחי' יסוד אבא עד אל הארץ בחי' מלכות", ועי"ז בא להגילוי ד"אשר אראך, פירוש אראה ואגלה אותך בעצמך. . והי' שמך אברהם אב המון גוים"⁴⁹. . אך הענין מה שניתוסף לו ה' הוא ה' עילאה. . הוא דא עתיקא⁵⁰, שהתגלות עתיק הוא בבינה דוקא", כי בינה שרשה מעתיק שלמעלה מחכמה שהיא בחי' "שכל הנעלם מכל רעיון". וכמו כן ע"י הירידה למטה מבינה עד עולם הזה הגשמי – נתגלו אורות נעלים יותר, "שלהיות התפשטות וירידת המדריגות הוא דוקא ע"י בחינה ומדרגה יותר עליונה"⁵¹.

כלומר, שע"י שליחותו של אברהם בעולם בכלל, ובפרט הליכתו למקום חדש, הוא זכה לגילוי נעלה ביותר, "להנאתך ולטובתך".

י. ולהעיר, שפעם הי' מנהג שיהודי חסידי ("א' חסידישער איד") הי' לומד את כל ה"פרשה החסידית" של השבוע⁵² (בתורה אור – בשבתות החורף, ובלקוטי תורה – בשבתות הקיץ וסוף החורף) בכל שבת (או – גם בימי השבוע), בליל שישי⁵³ או ביום השבת מיד בבוקר, לפני שתיית התה או הקפה...

בשליחותו כל ימי חייו.

(49) פרשתנו יז, ה.

(50) ח"ג קעח, א.

(51) תו"א שם, רע"ג.

(52) בהנחה אחרת: שבכל בית חסידי היו לומדים

כו'. ובהנחה אחרת: יהודי חסידי – לא יתכן שלא ילמד

את ה"פרשה החסידית".

(53) בהנחה אחרת: בליל שבת.

(43) ראה המלוקט בס' מקדש מעט עה"פ שבהערה הבאה.

(44) תהלים צב, יג.

(45) שם צ, י.

(46) בראשית ו, ג. ראה תוס' הדר זקנים וחזקוני עה"פ.

(47) ישע"י סה, כב.

(48) בהנחה אחרת מובא ענין זה לקמן סוסי"ד, בהמשך להמדובר שם שצריך להמשיך ולעסוק

ועד שהי' מנהג ללמדה גם עם בני המשפחה, כולל הילדים בגיל בר מצוה, ויש אומרים – עוד קודם לכן, עכ"פ לימוד בשטחיות (כי הילדים עדיין לא למדו הרבה חסידות, ועדיין לא היו שייכים ללמוד ולדייק בכל תיבה בתורה אור ולקוטי תורה), כדי להרגילים להנהגה זו.

מדוע המנהג לא החזיק ("האָט זיך ניט אָנגעהאַלטן") כשבאו לאמריקה – איני יודע. ואולי זה כן החזיק (והרי צריכים לדון יהודים לכף זכות, ד"כל ישראל בחזקת כשרות"⁵⁴, כולל בענין זה – שלומדים את ה"פרשה החסידית"), אלא שעושים את זה בצנעה ובסוד, באופן ד"הצנע ללכת עם אלקיך"⁵⁵, בהחבא בתוך הבית ("בְּאֵהָאֲלֹטְעֵנְעֵרֵיט בַּאֲ זיך אין שטוב"), כך שאף אחד אינו יודע מכך!

"הצנע לכת" הוא דבר טוב, כשהוא נעשה בבית; אמנם בימינו הכוונה היא, שהעבודה תהי' מתוך "שטורעם" ופרסום בעולם ללא הגבלה!

יא. ומזה ישנה הוראה לכל א' מאיתנו בגודל החשיבות של הליכה ב"שליחות":

ישנם טוענים, שטוב יותר להישאר ב"ארצך" ו"מולדתך" ו"בית אביך" – מקום שבו נולד ונתגדל ונתחנך ולמד חסידות והתפלל וכו', ולמה לו לילך ממקום זה לארץ חדשה שאינו מכיר, ויש שם נסיונות חדשים וכו'!?

המענה על זה – שזהו השליחות של נשיא דורנו, המוטלת על כאו"א: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" – שייצאו בשליחות של נשיא דורנו ויהפכו את העולם, שאת זה אי אפשר לעשות ע"י "הצנע ללכת" ובשמירת סודות ובהישאר מסוגר בבית, אלא צריכים לצאת ו"להרעיש" את העולם ("אויפטטורעמען די וועלט") מתוך פרסום וכו' וכו', וכפי שכבר דובר על זה כמה פעמים, ו"נשפך הלב" ("זיך אויסגעגאָסן די האַרץ")⁵⁶...

אבל היות ומשיח עדיין לא בא, ואין שומעים את ה"שטורעם" דביאת המשיח, ואפילו לא ה"שטורעם" דהכרזת אליהו הנביא, מבשר הגאולה⁵⁷, ש"הנה זה בא"⁵⁸ – הרי זו הראי' הכי טובה שאפילו לא החלו לפעול כמו שצריך, כי באם כן – בודאי שמשיח כבר הי' בא!

ושליחות זו שייכת לכאו"א, ואין צריך על זה הכנות וכו'. בזמן אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע הי' הסדר, שלאחר שלמד במשך כמה שנים חסידות בתומכי תמימים שבליובאוויטש והתפלל כו', ונעשה "עובד" – קרא לו אדמו"ר נ"ע ושלחו לעיירה להיות משפיע, רב או

57 ראה פרש"י בחוקותי כו, מב. תיב"ע וארא ו, יח.

58 יל"ש ר"פ פינחס. עירובין מג, ב ובתור"ה דלא אתא.

רמב"ם הל' מלכים פי"ב ה"ב.

58 שה"ש ב, ח. וראה שהש"ר עה"פ.

54 רמב"ם הל' קידוה"ח פ"ב ה"ב.

55 מיכה ו, ח.

56 בהנחה אחרת: ו"קרעו את הלב" ("מ'האָט

אויסגעריסן די האַרץ")...

מלמד וכיו"ב; אבל כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר שעתה הסדר הוא שכאו"א צריך מיד לצאת ולפעול בעולם.

ובפרט שנמצאים כמה שנים לאחר הכרות נשיא דורנו שעבודת דורנו היא "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה"⁵⁹, ושצריכים "לצחצח את הכפתורים"⁶⁰, ובודאי כבר סיימו "לצחצח את הכפתורים"⁶¹, ואעפ"כ – עדיין לא בא; והרי זו ראי' שהעבודה עדיין לא נעשתה בשלימותה, ועדיין צריכים "להסיר את הכפפות" ("אויסטאָן די הענטשעקעס") ולפעול עוד יותר ועוד יותר, וניתנים הכחות לזה בקנה מידה הרחב ביותר!

ולכן, מובן ופשוט שאין ענין כלל לשבת ולהתחבאות "מתחת לתנור" ("אונטערן פּאָפּליץ"), או להישאר מסוגר בבית גדול, ולא להכניס לשם אף אחד, ורק לעתים רחוקות, כאשר מכריחים אותו (להיות שמינו אותו בתור "שליח") – הוא "עושה טובה" ופותח את דלת ביתו עבור אדם הזקוק לעצה טובה, ואומר לו מילים ספורות, וגם את זה צריכים "לסחוב" ממנו ("דאַרף מען פון אים אַרויסשלעפּן"), ומיד לאחר מכן אומר לו: לך לבריאות ("גי געזונטערהייט")... ובכך יוצא "ידי חובה", וממשיך להסתגר לבד בביתו, עם הטענה – שכעת הוא עסוק עם עצמו ("איצטער איז ער פאַרנומען מיט זיך אַליין")!...

הרי נשיא דורנו אמר בפירוש שלא זו הדרך כלל וכלל! אלא צריך להיות "לך מארצך" . . ומבית אביך", לצאת אל החוצות ולפעול את תיקון העולם והכשרתו לקראת ביאת המשיח, עד שהעולם וכל עמי הארץ יכריזו ויצעקו שהם מוכנים לביאתו, ואז כבר לא תהי' למשיח בריה, והוא בודאי יוכרח (כביכול) לבוא בפועל ממש תיכף ומיד, להיות שכל העולם כבר מוכן!

ועל הטענה שזוהי ירידה עבורו לצאת לעולם, שיש שם נסיונות וכו', כאשר עדין לו לפעול עם עצמו – אומרים לו, שלא רק שאין מה להתפעל מהנסיונות, אלא אדרבה – הרי זה "להנאתך ולטובתך", כי המשלח נותן עבור זה כחות נעלים ביותר, עד שהוא מכניס בו מעצמו ("ער גיט אין אים אַריין פון זיך אַליין"), כי "שלוחו של אדם כמותו"⁶², ובמילא עומד השליח במקום המשלח; וכמדובר כמה פעמים⁶³ שאין זה רק כהדרגא בשליחות שהשליח הוא מציאות בפני עצמו עם הרמ"ח אברים ושס"ה גידים שלו ומקיים את מעשה השליחות עבור המשלח, אלא כמו שהמשלח עובד דרכו ("אַרבעט

62) ברכות לד, ב (במשנה). וש"נ. ראה תשובות הריב"ש סרכ"ח. לקו"ת ויקרא א, ג. ובכ"מ.

63) ראה אגרות קודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ח"ד ע' רל. לקו"ש ח"ט ע' 323 ואילך. ח"כ ע' 303. ועוד.

59) "קול קורא" ב"הקריאה והקדושה" תש"א-ג אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ה ע' שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל ואילך.

60) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

61) ראה סה"מ ד' פרשיות ח"ב ס"ע קצג, ובהנסמן שם הערה 129.

דורך אים"⁶⁴, ו"שופך" בו כחות ("און גיסט אין אים אַריין כחות"), ועליו רק להשתמש בכליו לקבל את כל הכחות ולנצלם בפועל!

והלואי היו מנצלים כדבעי ובפועל את כל הכחות ש"שופכים"...

ודלא כמו אלו שנתמנו להיות "שלוחים", ולמעשה מסתפקים בכך שעושים כינוס פעם או פעמיים בשנה, ואז באים יחדיו ו"איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק"⁶⁵, וטופחים אחד לשני על השכם ("מ'פלאצט זיך איינער דעם צווייטן אויף די פלייצעס") וכו'; לא די בכך, והעיקר – לא זהו תפקידם, אלא נוסף להכינוס (שהוא בודאי דבר טוב כשלעצמו) צריך להיות העיקר: שימשיכו זאת במעשה בפועל, בפועל ממש, ובפרסום ו"שטורעם" בעולם.

וכמדובר כמה פעמים, שכאשר מגיע שליח למקום מסויים – יש לפרסם זאת, ומתוך "שטורעם" – לא לשם ענין של גאווה ח"ו, אלא מפני שזוהי הכוונה: לא להישאר באופן ד"הצנע לכת", אלא "להרעיש" את העולם בהפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה!

יב. וכאמור לעיל, דמכיון ש"עדיין לא בא", הרי זה הוראה כמה צריכים עוד לפעול. אבל לאידך גיסא, מובן, שישנה ההבטחה, שכאשר רק נניח אצבע קטנה, יושיט הקב"ה את "אצבעו הגדולה" ויביא את הגאולה.

ונלך כולנו, "בנערינו ובזקנינו . . . בבנינו ובבנותינו"⁶⁶, לארץ הקודש, ולירושלים עיר הקודש, ולבית המקדש השלישי, ולקודש הקדשים.

ושם גופא – הולכים ("לך לך") "מחיל אל חיל"⁶⁷, ועד – למעלה מה"מיצר העצמי" דאברם, "שכל הנעלם מכל רעיון".

ויהי רצון שזה יהי' כבר תיכף ומיד ממש, למטה מעשרה טפחים, כנשמות בגופים. ויהי' "וירא אליו ה'"⁶⁸ (כפי שהולכים לקרוא תיכף), "מראה באצבעו ואומר זה"⁶⁹, "ולא יכנף עוד מוריד והיו עיניך רואות את מוריד"⁷⁰, עד "יראה אל אלקים בציון"⁶⁷.

— שיחה ב' —

יג. הענין ד"לך לך מארצך . . . אל הארץ אשר אראך" שייך גם לה"פגישה" (כפי שזה נקרא) המתקיימת, בהשגחה פרטית, בשבת זו:

תוכן ה"פגישה" בפשטות הוא שכמה וכמה יהודים עזבו את מקומם – מקומות רחוקים ברוחניות או בגשמיות – ובאו (בפעם הראשונה, או בפעם השני') לראות

67 תהלים פד, ח.

68 ר"פ וירא (ית, א).

69 ראה תענית בסופה. שמו"ר פכ"ג, יד.

70 ישעי' ל, כ.

64 ראה לקח טוב (להר"י ענגיל) כלל א. וראה שו"ע

אדה"ז אר"ח סרס"ג סכ"ה בקו"א.

65 ישעי' מא, ו.

66 בא י, ט.

מה נעשה כאן, על מנת שיהי' מזה המשך, ויקחו מזה משהו בחיים הפרטיים בימים שלאחרי זה.

וזהו, בפשטות, הענין ד"לך לך מארצך . . אל הארץ אשר אראך", שעוזבים את המקום הפרטי ובאים למקום חדש המוסיף בו לגבי כפי שהי' מקודם.

ואפילו אם גם מקודם היתה אצלו עבודה כו', הרי מובן שמיתוסף "שטורעם" בזה כאשר הוא בא לד' אמותיו וביתו של נשיא דורנו, בית הכנסת ובית המדרש שבו התפלל ולמד ועשה צדקה וחסד כו' במשך עשר שנים האחרונות דחיים חיותו בעלמא דין, אשר "קדושה לא זזה ממקומה"⁷¹, ויתירה מזה – משנה לשנה הולך וניתוסף עוד יותר בכל ענינים אלו, בכחו ובשליחותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

ויש להסביר למשתתפי ה"פגישה" את ההוראה הנ"ל ד"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" (השייכת לכאו"א, כמדובר לעיל). ולהסביר להם שזהו באופן ד"אל הארץ אשר אראך" – דאע"פ שאפשר לחשוב שהם באו כאן למקום חדש (כפי שנראה בהשקפה ראשונה, שבאו ממקומם כדי לראות מקום אחר, אורח חיים שונה כו'), הרי באמת זוהי "הארץ אשר אראך" – גילוי מהותם ומציאותם האמיתית!

וכמאמר חז"ל⁷² "זרוק חוטרא לאוירא אעיקרא קאי" – שזה חוזר לעיקרו; ומי חוזר? – "חוטרא", בחי' "חוטרא" (מטה, ענין התוקף) הנמצא בכל יהודי, דקאי על התוקף ד"נקודת היהדות"⁷³ ועצם הנשמה שבכאו"א מישראל, והניצוץ משיח (הנקרא "חוטרא מגזע ישי"74) שבכל אחד⁷⁵, יחידה שבנפש⁷⁶.

ולכן, ביאתו לכאן אינה למקום חדש, אלא למקומו האמיתי, "הארץ אשר אראך", וכתורת הבעש"ט⁷⁷ שכל יהודי הוא כמו "ארץ חפץ"⁷⁸ האוצר בתוכו ("פארמאגט") אוצרות הכי יקרים וכו', הון עתק, וצריכים רק להסיר את העפר המכסה כו', ולפעמים יש צורך לחפור בעומק כו' עד שמגלים את האוצרות היקרים הטמונים ב"ארץ חפץ".

והיינו, שביאתו לכאן אינה למקום חדש, אלא למקום "ישן", שאותו ירש מהוריו וסביו וסבתותיו, ועד לסבא הראשון ("דער ערשטער זיידע") – אברהם אבינו (שהרי כאו"א מישראל, מבלי הבט על מעמדו ומצבו בפועל ובגלוי בנוגע לקיום התורה ומצוות, הרי נשמתו היא "חלק אלוקה ממעל ממש"⁷⁹, והוא בנו של אברהם אבינו),

תרמ"ג ע' ע.

76) ראה רמ"ז לזח"ג רס, ב. סה"מ תרח"ץ ע' ה. תרצ"ט ע' 207. תש"ב ע' 51. וראה ספר הליקוטים – דא"ח צ"צ ערך משיח. וש"ג. קונטרס ענינה של תורת החסידות ס"ה (ע' ד). וש"נ.

77) "היום יום" יז אייר. סה"ש תרצ"ג, ע' 41. וש"נ.

78) מלאכי ג, יב.

79) תניא רפ"ב.

71) ראה ע"ח שער (ד) אח"פ פ"ג. שער (לד) תיקון נוקבא פ"ג. שער (לה) הירח פ"א. אגה"ק ביאור לסימן זך (קמז, א).

72) ב"ר פנ"ג, טו.

73) ראה סה"ש תרפ"ז ס"ע 133. לקו"ד ח"ד תקעת, ב. ובכ"מ.

74) ישעי' יא, א.

75) ראה מאור עיניים ס"פ פינחס. וראה סה"מ

היהודי הראשון, "אחד הי' אברהם"⁸⁰ – שגם אצלו הי' ה"לך לך מארצך גוי", מארץ של עובדי עבודה זרה ("מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו"⁸¹), והוא בא "אל הארץ אשר אראך"; ואברהם אבינו – "אחד הי' אברהם" – הי' "אברהם העברי"⁸², שהוא עמד מעבר אחד וכל העולם מעבר השני⁸³, ואעפ"כ התגלם בו ("ער האט פֿאַרקערערט") הענין ד"אחד": הוא גילה ופירסם אלקות בכל העולם כולו, כמ"ש "ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם"⁸⁴, "אל תקרי ויקרא אלא ויקריא כו"⁸⁵, ועד באופן ד"א-ל עולם" (ולא "א-ל העולם")⁸⁶.

ואברהם לא חיכה שיבואו אליו, אלא הוא בעצמו הלך וגילה אלקות בעולם, ועד "אל תקרי ויקרא אלא ויקריא, מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב"⁸⁵.

ומזה ישנו לימוד ונתינת כח מאברהם אבינו לכאור"א ממשותפי ה"פגישה" – שכך צריך להיות גם אצלם: מבלי הבט על המצב עד עתה, נעשה ה"לך לך מארצך . . אל הארץ אשר אראך", למקומם האמיתי, שזהו המקום דתורה ומצוות, עי"ז שמגלים בהם את האוצרות היקרים הנמצאים בהם, ועד באופן שזה "נבנה" ("אז דאָס ווערט אויפגעבויט") בכנין שלם.

ועד יתירה מזה – שעליהם להיות "נרות להאיר", ולחזור למקומם בעולם ו"להאיר" יהודים אחרים שעמהם יש להם שייכות, ולגלות אצלם את ה"נר ה' נשמת אדם"⁸⁷, ועד שהם יחזרו לכאן (לא רק בשנה הבאה, אלא בעוד הרבה פחות משנה) ביחד עם ה"נרות" – היהודים שאותם האירו בהיותם "נרות להאיר", ועד שמזה נעשה (לא רק נר, אלא) מדורה שלימה.

וזוהי הנקודה שאותה יש להסביר, הן להמדברים והן להשומעים – שכל העליות שלהם אינן חידושים הבאים ממקומות חדשים וענינים חדשים, אלא גילוי ענינים שהיו גם מקודם, האוצרות הכי יקרים שכל יהודי אוצר בתוכו; אלא שלפעמים זה יכול להיות מכוסה, או בהעלם הכי חזק וכו' (בגלל הירידה לעולם הזה התחתון, "לך לך מארצך גוי", כנ"ל בארוכה), ולכן צריך לגלות זאת אצלו מההעלם אל הגילוי (עי"ז שמעוררים אותו להתקרב ליהדות, תורה ומצוות).

ונקודות אלו יש להעביר להם, כמובן – לא רק באופן של נקודה, אלא עם הסברה והרחבה, עי"ז מציאת ביאור, או לשאול אצל השני וכו'. וכאור"א ממשותפי ה"פגישה"

84 וירא כא, לג. וראה סוטה י, סע"א-ב.

85 סוטה י, סע"א-ב.

86 ראה לקו"ת תבוא מב, ד. מג, ג. המשך תערי"ב

ח"א פקל"ג (ע' רנו ואילך). ובכ"מ.

87 משלי כ, כז.

80 יחזקאל לג, כד.

81 הגש"פ פייסקא "מתחילה".

82 פרשתנו יד, יג.

83 ב"ר פמ"ב, ח. יל"ש עה"פ (רמו עג).

יוסיף בעצמו להרחיב את הענינים ששמע וקיבל, שהרי בודאי יש לו את הכחות לזה אשר "חנני אלקים"⁸⁸, "בעל היכולת והכחות כולם"⁸⁹, באופן של ריבוי, כולל – שיוכלו להסביר ולהרחיב נקודה עם הסברים וכו'.

ובסגנון דפירוש רש"י בריש פרשתנו – שביאור והרחבת הנקודות שנאמרו כאן תהי' לא רק "להנאתך", הנאה שבאה תיכף ומיד, אלא גם "לטובתך", טובה שבאה לאחרי משך זמן (כנ"ל ס"ח).

יד. ויש לקשר זה עם ענין בהערות אאמו"ר על הזהר:

אאמו"ר מתעכב בהערותיו⁹⁰ על סיפור תמוה בזהר⁹¹, ששם מסופר על יודאי שהי' שמו יועזר, ושאלו ר' אלעזר בר"ש מה מעשיו, וסיפר לו שפעם הי' מלמד דרדקי, וכשבא ר' יוסי דכפר חנין לעיר זו ("למתא"), והוא הי' מסוגל יותר להיות מלמד דרדקי, לקחו ("סליקו") בני העיר את הדרדקי מיועזר, "ואותבו לון לגביי" (לר' יוסי, המלמד החדש). אמנם בני העיר המשיכו לשלם לו שכרו גם אח"כ (משום השגת גבול), אבל הוא לא רצה לקבל בחינם – "ואסתכלנא בנפשאי דלא אתחזי לי לאתהני מינייהו למגנא", ולכן הצטרף בעצמו לר' יוסי – "ואגירנא גרמאי בהדי דהאי חכים".

וצריך להבין – מאי קא משמע לן בסיפור זה? דלכאורה, החיוב להיות מלמד דרדקי וללמוד עם ילדים (למי שמסוגל לכך) – הוא דין בתורה, וכמ"ש⁹² "ושננתם לבניך אלו התלמידים", ומזה מובן גם שיש להשתמש במלמד הכי טוב (שיש לו נסיון בזה); וגם זה שאין ליטול ממון בחינם – הוא דבר המובן ופשוט, דזהו "נהמא דכסופא"⁹³ [שאוילי זהו "לטובתך", אבל לא "להנאתך"], וא"כ מה משמיענו הסיפור בזהר?

ויש לומר, שזה משמיענו "מסכתא רבתי" בעבודת ה' – שעבודת האדם צריכה להיות בתכלית השלימות, הן מצד זה שעמו פועל (המחונך), והן בנוגע אליו (המחנך) בעצמו:

אוילי הי' אפשר לחשוב, שלאחר שהשתדלו לחנך ילד, והוא לומד תורה כו' – יצאו בזה ידי חובתם, ולא צריכים תמיד לחפש דרכים טובות יותר לחנכו, ומחנכים טובים יותר; מלמד הזהר, שכמה טוב שיהי' החינוך, מכל מקום צריכים לחפש דרכים חדשות וטובות (או מחנכים חדשים וטובים) יותר כיצד להוסיף שלימות נוספת בחינוך הילד, עד לתכלית השלימות.

וכן הוא גם הלימוד בנוגע למחנך עצמו:

(91) ח"א (פרשתנו) פז, ב.

(92) ואתחנן ו, ז ובספרי ופרש"י עה"פ.

(93) ראה ירושלמי ערלה פ"א ה"ג. לקר"ת צו ז, ריש ע"ד.

(88) ל' הכתוב – וישלח לג, יא.

(89) שו"ע או"ח ס"ה.

(90) ח"א ע' מח ואילך.

לכאורה יכול משהו לחשוב, שלאחר שניצל את כחותיו וכשרונותיו וחינך תלמידים, ואח"כ הם גדלו ממנו (שעלו לכתה גבוהה יותר וכיו"ב), ועד שנעשה "מתלמידי יותר מכולם"⁹⁴ – כבר אין לו מה לפעול עם תלמידים אלו; הוא כבר העמיד עדרים עדרים של "גדיים" שנעשו "תיישים" (בלשון הידוע⁹⁵), והם כבר לא זקוקים אליו, אלא הם זקוקים למחנכים גדולים וטובים יותר – הוא כבר קיים את שליחותו, וכעת יכול ללכת לעשות משהו אחר: לומר תהילים, לתת צדקה וכיו"ב.

מלמד הזהר – לא! מזה שיועזר (לא רצה לקחת כסף בחינם, אלא) הצטרף לר' יוסי – לומדים, שמכיון שהקב"ה ברא אותך עם הכחות וכשרונות לחנך, שכחות אלו הם בלי גבול (שהרי באים מהקב"ה שהוא בלי גבול), הנה אפילו לאחר שהתלמידים גדלו ממך, יש בכחך לגלות בעצמך כחות עמוקים יותר להשפיע גם על תלמידים אלו, עי"ז שתשב ללמדם יותר, או עי"ז שתצטרף ותייעץ למחנך הלומד עמם הלאה.

ואע"פ שאצל התלמידים לא יחסר מאומה (באם יפסיק ללמד), הרי יחסר אצלו, בנוגע למילוי תפקידו ושליחותו בעולם. וברור הדבר שתפקידו ושליחותו הוא בענין זה, מכיון שעסק בזה שנים רבות, והצליח בזה. וכשרואה משהו שמצליח בתפקיד זה יותר ממנו – אין זו סיבה לעזוב את התפקיד, אלא אדרבה – עליו להצטרף אליו, כולל גם – ללמוד ממנו, שע"ז תיתוסף שלימות בעבודתו.

ומזה ישנו גם לימוד כללי ועיקרי לכל יהודי בנוגע לעבודתו בתיקון העולם – הן בנוגע לזולת (שעמם פועל) והן בנוגע לעצמו:

בנוגע לזולת – עליו תמיד לחפש דרכים חדשות וטובות יותר להוסיף שלימות יתירה באלו שעמם פועל;

ועד"ז בנוגע לעצמו – מכיון שיש לו כחות וכשרונות מסויימים, ובכשרונות המיוחדים שלו הי' יכול למלאות שליחות מסויימת בעולם, שיתכן שלשם שליחות זו ירדה נשמתו למטה – לא יתכן שיבוא זמן בחייו שבו מסתיימת השליחות, וכשרונותיו ילכו לאיבוד ח"ו! כל זמן שיש לו עדיין כשרונות אלו – זהו ראי' שיש לו את האפשרות לנצלם תמיד, ובמילא אינו יכול לטעון שכבר סיים את שליחותו וכעת ביכלתו ללכת לעשות משהו אחר, אלא עליו לחפש דרכים כיצד לנצל הלאה את הכשרונות, ולהמשיך בזה כל ימי חייו, עד מאה ועשרים שנה, ועד לחיים נצחיים בגאולה האמיתית והשלימה.

טו. מזה ישנו גם לימוד בקשר עם ה"פגישה":

אפילו לאחר שגילו במדה מסויימת את האוצרות הטמונים ביהודי – אין להסתפק בכך, ולא צריך לפחד [ובפרט במדינה זו, שבה אין מפחדים משום דבר⁹⁶...] לגלות

(96) בהנחה אחרת: שלא מפחדים לומר את האמת בפנים...

(94) תענית ז, א. וש"נ.
(95) ברכות סג, טע"א.

("אראך") לו את כל האמת – אודות כל האוצרות הנפלאים הנמצאים בתוכו (שנשארו טמונים לעת עתה כו').

ואפילו אם עד עתה לא ראה ולא ניצל את כל האוצרות וכשרונות כו' הנמצאים בו – הרי ידועה הוראת נשיא דורנו⁹⁷ שלמדים מפסח שני לכל השנה: "אין דבר אבוד, אפשר תמיד לתקן" ("ניטא קיין פארפאלן, מען קען אלעמאל פאריכטן")!

ואדרבה – ע"י פסח שני נפעל ש"חמץ ומצה עמו בבית"⁹⁸, שאז אפשר לפעול ולברר גם את ה"חמץ" (לא כבפסח ראשון שאז חמץ אסור).

ובעבודה: יהודים כאלו (שאוצרותיהם לא היו מקודם בגלוי), כמו משתתפי ה"פגישה", יש להם כחות ואפשרויות מיוחדים – שהם יכולים לפעול גם במקום ומצב של "חמץ", היינו ללכת ולדבר ולהשפיע על אחרים שעדיין אין להם כל כך שייכות עם יהדות.

דהנה, כשמישהו ניגש ליהודי הנמצא בחוג אחר, ואינו מכירו וכו', ורוצה לדבר עמו אודות עניני יהדות – קורה לפעמים שהלה אינו מעוניין כלל לשמוע את דבריו. וזהו היתרון והמעלה שיש למשתתפי ה"פגישה" – דמכיון שיש להם קשרי ידידות עם היהודים שבסביבתם, בחוג שלהם כו', והם באים מאותו מעמד ומצב, ובלאו הכי נפגשים ומדברים עמהם – יכולים בנקל לשוחח עמהם גם על עניני יהדות, לספר להם על התרשמותם מה"פגישה" וכו'; ואז הם (השומעים) מקבלים זאת יותר, כמובן וגם פשוט, כי חושבים שמדברים עמם מעין דילי', ובפועל – מגלים בהם את האוצרות הטמונים בהם, ועי"ז מעוררים אצלם השתוקקות ללמוד עוד יותר ועוד יותר וכו'.

ובשליחות זו גופא (השייכת במיוחד לאלו היכולים להשפיע יותר על יהודים שאוצרותיהם נמצאים עדיין בהעלם) – ישנה ההוראה מסיפור הזהר, שאין להסתפק בעשיית מעט בלבד, אלא צריכים תמיד לחפש דרכים לנצל את הכחות המיוחדים, ע"י חיפוש יהודים שאפשר להשפיע עליהם.

ואדרבה – כמה שהאוצרות טמונים בעומק יותר, כך זה צריך לעורר יותר: הן בנוגע למשפיע – כפי שרואים במדינה זו, שבכל מקום שישנו "אתגר" ("א טשעלינדזש") לפעול "עולם חדש ראה"⁹⁹ וכיו"ב – זה מעורר אצלו יתר מרץ וכחות חדשים לרצות להתגבר על זה ולפעול גם במקום זה (כפי שרואים במוחש בטבע בני אדם); והן בנוגע למקבל – כפי שרואים ג"כ בפשטות, שככל שהאוצרות טמונים יותר, כך תשוקתו וצמאונו חזק יותר, כי מציאותו האמיתית חודרת בו ("עקבערט אין אים"), עד שעושה "סדק" ("א שפאלט") בכיסוי המעלים.

(99) ל' חז"ל – ב"ר פ"ל, ח.

(97) "היום יום" יד אייר, פסח שני.

(98) פסחים צה, רע"א (במשנה).

וכאשר רק פותחים בו "סדק", נעשית מזה דלת גדולה, ועד לפתיחת "פתחו של אולם", וכמאמר¹⁰⁰ "אתם פתחו לי כחודה של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם", האולם דבית המקדש, שדרכו נכנסים להיכל, ועד שזה ("פתחו של אולם") נפתח אל קודש הקדשים!

ומזה מובן, שלא זו בלבד שאין להם ליפול ברוחם מהעובדה שעד עתה היו רחוקים מיהדות, אלא אדרבה – עליהם לנצל עובדה זו לקירובם של יהודים נוספים שנמצאים באותו מצב שהיו הם בתחילה, מכיון שלהם יש יתרון ומעלה בפעולה על יהודים אלו, כנ"ל.

טז. ובהמשך לזה – כאן הזמן שאלו שהעמידו קנקני משקה עבור מסיבות והתועדויות שונות לענינים כיו"ב, ועאכו"כ עבור "פגישה" זו בפרט – יעלו למעלה, ויכריזו אודות מטרת קבלת המשקה, והזמן והמקום כו', ויזמינו את המסובים כאן (כנהוג בכגון דא) – שהם ישתתפו בזה בגופם או בנשמתם, או בשניהם, או בממונם, או בכל השלושה.

ויהי רצון, שהפעולות בכל הנ"ל תהיינה בהצלחה רבה, ובפרט עי"ז ש"איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק" (כמ"ש בהפטרה דשבת זו), ואחד יאיר את השני ואת השלישי, והולך ומוסיף ואור, עד שמאירים את חשכת הגלות ("דאלאי גלות").
וזה ימהר עוד יותר, ובזריזות – את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, תיכף ומיד ממש.

[אחרי חלוקת המשקה התחיל לנגן "והריקותי לכם ברכה"].

— שיחה ג' —

יז. ויהי רצון, שיהי המשך פעיל מכל הענינים, ובפרט מההתוועדות וה"פגישה" המתקיימת עתה [וההמשך לזה – בסעודת "מלוה מלכה" במוצאי שבת, וכן ביום ראשון ויום שני (שהרי משתדלים שה"פגישה" תימשך ככל האפשרי), וכן בימים שלאחר זה, הנותן אח"כ כח שמזה יומשך על כל השנה כולה].

ושיהי' "לך לך", הליכה הן מלמעלה למטה והן מלמטה למעלה, ובעבודה – תורה¹⁰¹ ותפילה¹⁰².

ובכללות: ההליכה מלמעלה למטה קאי על ירידת הנשמה בגוף, שהיא "חלק אלוהי ממעל ממש" ("ממש" "חלק אלוהי", ו"ממש" מלשון ממשות¹⁰³, היינו שאפשר לממש

100) שהש"ר פ"ה, ב. וראה לקו"ש ח"א ע' 191 מה (פג, א). ועוד.
הערה 17. וש"נ.
101) ראה תניא פ"ד (ח, ב).
102) ראה זהר ח"א רסו, ב. ח"ג שו, ב. תקר"ז תיקון אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ע' תד. שם ע' תז. ועוד.
103) ראה "היום יום" כג מנחם אב. אגרות-קודש

את ה"חלק אלוקה ממעל" בידים, בחוש המישוש¹⁰⁴), והיא יורדת למטה בעולם, "אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה ביי"¹⁰⁵, עד לגוף גשמי; ושם גופא צריכה להיות הליכה מלמעלה למטה – לילך מד' אמות של קדושה כדי לעשות את העבודה בעולם, עד במעשה בפועל (לפי הוראות התורה), ועאכו"כ כדיבור ומחשבה (כנגד יצירה ובריאה), אבל העיקר הוא – מעשה, ואת זה צריך לעשות מיד (משא"כ מחשבה ודיבור יכולים לפעמים לבוא לאחר זמן).

וכן "לך לך" מלמטה למעלה – זיכוך וביורור העולם, עי"ז שלוקחים את כל עניני העולם [שליהודי יש את הכח לזה, כי "את העולם נתן בלבם"¹⁰⁶] ומעלים אותם – לא רק עי"ז ניצולם עבור דברי הרשות לשם שמים, שעל זה לא מדובר כלל, אלא עי"ז שעושים מזה מכשירי מצוה, עד – מצוה ממש, ומצוה גדולה, ועד "מצוה רבה" כפדיון שבויים¹⁰⁷, החל מכך שפודים יהודים הנמצאים בשבי' אצל היצר הדיפך הטוב, ומגלים את מציאותם האמיתית (כנ"ל בארוכה).

ועי"ז "לך לך" בעבודה הפרטית, פועלים את ה"אראך" (אצל עצמו, ו) גם אצל כלל ישראל, עד לעיקר ההליכה ו"אראך" עבור כלל ישראל – הגאולה האמיתית והשלימה. וממהרים זאת בתוספת זריזות – עי"ז שעושים את העבודה מתוך זריזות, שאז נעשה "מדה"¹⁰⁸ כנגד מדה¹⁰⁹, וזה פועל שגם הגאולה באה בתוספת זריזות, "לא עיכבן אפילו כהרף עין"¹¹⁰.

וכפי שרואים גם בטבע בני אדם (אפילו אינם-יהודים), שכאשר א' רואה איך שאחרים עושים את עבודתם בזריזות, זה פועל שגם הוא יעשה בזריזות, עד שהוא רוצה להראות שהוא יכול לפעול בעניניו יותר מאחרים.

וכאשר עושים דבר בזריזות, הרי זה קשור גם עם שמחה וטוב לבב¹¹¹.

יה. ועוד ועיקר – שזה יהי' במעשה בפועל.

ולכן, שיאמרו עכשיו עוד פעם "לחיים", וישירו ניגון של שמחה. ובעמדנו בחודש חשון שאין בו מועדים, ואז ישנו במיוחד הצמאון לחודש תשרי ה"מרובה במועדות" (שהמעבר ממנו לחודש חשון הוא מן הקצה אל הקצה) – יש לנגן לפני זה גם ניגון

וראה סוטה ח, סע"ב (במשנה).
 109) בהנחה אחרת מובא ענין זה לעיל סוס"ו,
 בהמשך להמדובר שם שהעבודה דבנין היא הכנה
 לבנין בית המקדש.
 110) ראה מכילתא ופרש"י בא יב, מא.
 111) ראה גם שיחת ליל הושע"ר תשמ"ז
 (התוועדות ח"א ע' 326). ובכ"מ.

104) בהנחה אחרת מובא ענין זה לעיל סי"ג,
 בהמשך להמדובר שם שנשמת כאו"א מישראל היא
 "חלק אלוקה ממעל ממש".
 105) נוסח ברכות השחר (ברכות ס, ב).
 106) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ב.
 107) ב"ב ח, ריש ע"ב. רמב"ם הל' מתנות עניים פ"ח
 ה"י.
 108) שבת קה, ב. נדרים לב, א. סנהדרין צ, סע"א.

הקשור עם ענין הצמאון, הניגון ד"צמאה לך נפשי", אשר יש אומרים שזהו ניגון של אדמו"ר הזקן¹¹².

ויהי רצון שבקרוב ממש יהי "הקיצו ורננו שוכני עפר"¹¹³, ובתוכם – אדמו"ר הזקן, וכל רבותינו נשיאינו ממלאי מקומו עד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, וכל בני המשפחה של כאו"א.

וביחד עם כל בני ישראל שהם נשמות בגופים – שע"ז ניתוסף חיות יתירה בה"והחי יתן אל לבו" – באים לארצנו הקדושה, "קהל גדול ישוּבו הנה"¹¹⁴, "בנערינו ובזקנינו . . . בבנינו ובבנותינו", ו"לא עיכבן אפילו כהרף עין".

[אחרי שיחה זו ניגנו "צמאה לך נפשי". אח"כ הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "שיבנה ביהמ"ק"].

— שיחה ד' —

יט. כאמור, נסיים עם ניגון של שמחה, הניגון של שמחת תורה.

ומכיון שכן, מובן שיש לומר לפני זה עוד פעם "לחיים" על יין "המשמח"¹¹⁵. ושיהי' "לחיים ולברכה" – כל הברכות וכו', החל מהברכות (המתחילות בכל אותיות הא"ב) שבהמשך ובשייכות לתפילתו של הכהן גדול ביום הכיפורים, "אחת בשנה"¹¹⁶, ומזה נמשכות ברכות על כל השנה כולה.

ומכיון ששמחה פורצת גדר¹¹⁷ – ניתוסף בכל ברכות אלו באופן של פריצת גדר, למעלה ממדידה והגבלה, ועד שזה יפרוץ את כל הגדרים וגבולים, עד לפריצת הגלות. ועד לברכה הכי עיקרית – שבאה מיד הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז תהי' השמחה בתכלית השלימות – "שמחת עולם על ראשם"¹¹⁸, ותיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר "לחיים". אח"כ ניגנו את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל. אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:40].

115) ס' שופטים ט, יג.

116) ס"פ תצוה (ל, י). אחרי טז, לד.

117) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך.

118) ישע"י לה, י. שם נא, יא.

112) ראה גם שיחת ש"פ קדושים תשי"ד (שיחת

קודש (ברוקלין, תש"ס) ע' 303).

113) ישע"י כו, יט.

114) ירמ"י לא, ז.

יומן

על השכם, ובפועל כנראה לא פועלים מספיק כי אחרת מדוע משיח עדיין לא בא...

בשיחה ב' דיבר אודות ה"פגישה" של צא"ח המתקיימת השבת, וביאר באריכות כיצד מתייחסת העבודה ד"לך לך גו" אל משתתפי ה"פגישה" - שבבואם לכאן מתגלית אצלם מציאותם האמיתית, ובכחם לחזור למקומם ולקרוב יהודים אחרים.

בהמשך לימד הוראה מסיפור הזה בפרשתנו אודות א' שהי' מלמד דרדקי, וכשהגיע מלמד חדש וטוב יותר לעיר - שלחו בני העיר את בניהם אליו, והמשיכו לשלם למלמד הראשון משום השגת גבול, אך הוא לא רצה לקבל את התשלום בחינם והצטרף למלמד החדש. וההוראה - שגם כשמרגיש שסיים שליחותו כי התלמידים כבר גדלו, אינו יכול להפסיק במילוי תפקידו שלשמו נברא, אלא עליו לחפש דרכים חדשות כיצד לנצל את כשרונותיו.

בסיום השיחה הזכיר אודות חלוקת המשקה.

אחרי השיחה החל כ"ק אדמו"ר שליט"א למזוג מכוסו לבקבוק הראשון ושוב לכוסו, ובינתיים החלו כמה לגשת לקבל ועמדו כבר לשמאל כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בין אלו שהיו צריכים לקבל הי' הת' אברהם דובער מרדכי שי' מיכאלשווילי, שעלה על א' משני השולחנות הארוכים שממול בימת ההתוועדות, וכ"ק אדמו"ר שליט"א המתין באופן מיוחד רגעים אחדים עם הבקבוק בידו הק' עד

• יום שבת קודש פ' לך לך,
י"א מרחשון •

כ"ק אדמו"ר שליט"א ירד להתוועדות כרגיל.

את שיחה א' פתח בפתגם כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שדוקא פרשת לך לך היא פרשה שמחה, כי "חיים" כל השבוע עם אברהם אבינו, ובפרט כפי שהוא במצב של "לך לך" - הליכה ועלי'. ענין זה קישר לעבודת חודש חשון שאין בו מועדים (ומנה את כל חדשי השנה ואת המועדים שבהם), וביאר שדוקא הירידה מביאה לעלי' גדולה ונצחון גדול. את הענין הנ"ל קישר עם "שנת הילד והילדה" ו"שנת הבנין", וקישר את שני הענינים יחד.

בהמשך השיחה ביאר פרש"י בהתחלת הפרשה "לך לך" - להנאתך ולטובתך", וקישר זאת להמבואר ב"חסידישע פרשה" דהשבוע. בהמשך לכך הזכיר את המנהג שהי' בעבר שהיו לומדים את ה"חסידישע פרשה" מידי שבוע בשבת בבוקר לפני שתיית התה או הקפה, וכן היו לומדים עם בני המשפחה - אפילו ילדים לפני בר מצוה, ואמר שאינו יודע מדוע המנהג לא החזיק כשבאו לאמריקה, ואולי זה כן החזיק אבל זהו באופן ד"הצנע לכת" ולכן לא יודעים מכך.

מהנ"ל עבר לדבר בארוכה אודות עבודת השליחות של דורנו, שצריך להיות דוקא ב"שטורעם" ובפרסום ולא באופן ד"הצנע לכת", ולא כמו שהשלוחים עושים כינוס פעם או פעמיים בשנה וטופחים אחד לשני

ששרו ניגון זה בהתוועדות הי' לפני כחמש וחצי שנים - בש"פ נשא תשמ"ג), וכך עברו כמה שניות בשקט כשכולם מסתכלים על כ"ק אדמו"ר שליט"א... אך לבסוף החל הקהל לנגן. אח"כ הורה לנגן "שיבנה ביהמ"ק".

אח"כ פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א בעוד שיחה קצרה, בה הורה שוב לנגן ניגון של שמחה, וקודם לכן לומר עוד פעם "לחיים".

בסיום השיחה אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א "לחיים", ואח"כ ניגנו את ניגון ההקפות לאביו הרלו"צ ז"ל, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בידו הק' לכל הכיוונים, ובהמשך הניף את ידו בסיבובים חזקים וכל הקהל קפץ ורקד.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:40.

להגעתו, ומזג לו מהבקבוק הראשון כוס מלאה ואמר: "לחיים, ברכה והצלחה", ושאלו: "וואו איז דער צווייטער?" [הנ"ל והת' שבתי שי' מיכאלשווילי הכניסו השבוע פתק בקשת ברכה ליציאה לשליחות בקהילות יהודי גרוזי' באה"ק ובמדינת גרוזי' וכו', וכ"ק אדמו"ר שליט"א ענה להם ברכה ותשובה מיוחדת וארוכה יחסית (כ-8 שורות) ותוכנה להתחיל בפעולות מיד, ושלא יעכבו פעולות במקום אחד מפני פעולות במקומות אחרים], וגם השני ניגש. כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר שוב: "לחיים", ונתן את הבקבוק להת' הראשון הנ"ל והורה לו למזוג כאן חלק מהמשקה "ללחיים" ולהכריז ולהזמין את הקהל. לאחר ההכרזה אמר הנ"ל לכ"ק אדמו"ר שליט"א "לחיים", וכ"ק אדמו"ר שליט"א הסתובב אליו ואמר בקול רם וחזק: "לחיים, הצלחה רבה".

בסיום החלוקה החל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "והריקותי לכם ברכה".

בשיחה ג' דיבר שוב אודות ה"פגישה", ואודות העבודה ד"לך לך" מלמעלה למטה ומלמטה למעלה. בסיום השיחה הורה לומר עוד פעם "לחיים" ולנגן ניגון של שמחה, ולפני כן לנגן ניגון של צמאון בקשר עם חודש חשון שאז יש צמאון לחודש תשרי - הניגון "צמאה לך נפשי", שיש אומרים שהוא מאדמו"ר הזקן.

את השיחה סיים במילים: "ולא עיכבו אפילו כהרף עין", ואז שתק וחיכה שיתחילו לנגן, אך הקהל ציפה שכ"ק אדמו"ר שליט"א ינגן בעצמו (כרגיל בניגון זה; ולהעיר שפעם האחרונה

1) בקשר לענין זה, סיפר הרב יצחק דובוב, שבקיץ תרס"ח נסע עם חבריו מהישיבה ר' שמואל גרוסמן - בנו של ר' אשר - לעיר ניקולייב. כשבאו לר' אשר, אמר להם: בואו לקבל שלום מהרב לוי יצחק (אביו של - יבלחט"א - כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א). הם הלכו יחד לבית הרלו"צ ז"ל, וראו איך שהוא יושב על כסא בגינה וספר בידו, ושני בניו הצעירים א' בן שש (כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א) וא' בן שלוש (הו"ח וכו' דובער הי"ד) יושבים על הדשא ומקשיבים לאביהם. כשהתקרבו, ראו שהספר שהרלו"צ ז"ל אחז הוא לקוטי תורה (והיינו שלמד איתם את ה"חסידישע פרשה" של השבוע). ר' אשר שאל בהתפעלות: "אתה לומד איתם לקו"ת?! הם במינים?!", וענה לו הרלו"צ ז"ל בפשטות שבאם רוצה - יכול לבחון אותם... ר' אשר פנה להמבוגר (כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א), ושאל אותו: "מה למדת?", ומיד התחיל לחזור בע"פ את כל העמוד של הלקו"ת שלמד...

(2) = "איפה השני?".

(3) כל הנ"ל - ע"פ זכרון ר' אברהם מיכאלשווילי.

ר"ד ב"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל" תשנ"ב

יום ראשון, ז' תשרי

פאָר אַז ס'איז דאָ אַזאַ מין באַנק, און אַז דער באַנק איז אַ נאַרמאַלע; קאָן אַיך ניט געבן קיין עצה אויף דעם... אָבער נעמען אָן עצה פון מיט וועמען איר האָט צו טאָן, וועט איר נאַכאַמאָל דאָס דורכרעדן, און ווי איר וועט מחליט זיין וועט דער אויבערשטער אַיך פירן אין אַ גוטע וועג. ברכה והצלחה⁷, ונתן לו חתיכת לעקאָח נוספת באומרו: "גיין מחיל אל חיל, זאָל זיין פאָרן גיין מחיל אל חיל, מתוך שמחה וטוב לבב – אָן מרה שחורה"⁸.

ר' דוד נחשון ביקש ברכות עבור עניניו הפרטיים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו (תוך כדי דיבור, ג"פ): "אמן, זאָל זיין גוטע בשורות", הצלחה רבה⁹.

• א' ביקש ברכה למציאת עסק, ובירכו כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "ברכה והצלחה, עסק מוצלח", והצביע על אשתו של הנ"ל באומרו: "זואשתך?", ובירכה ג"כ: "עסק מוצלח", ונתן לה חתיכת לעקאָח באומרו: "הריון קל וילד בריא", ולבעלה נתן חתיכת לעקאָח באומרו: "ברכה והצלחה, בשורות טובות".

הנ"ל אמר שזכה ב"לוטו", ושאל האם להמשיך לקנות כרטיסים.

• ר' אברהם שי' טאוב הזכיר אודות הצעות חדשות שקיבל, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (בתנועת ידוהק): "איך האָב אַיך געשריבן אַז אַיך פאַרשטיי ניט די הצעות; קאָן אַיך ניט געבן קיין עצה אויף דעם. דו נעמסט ווילדע הצעות, מיט ווילדע אחוזים, ווילדע... בכל אופן, איר האָט דאָך אָנגעהויבן – זאָל דער אויבערשטער מצליח זיין, זאָל זיין גוטע בשורות", והמשיך (בחיוך): "איר הייסט דאָך אברהם אויכעט, נו, זאָל זיין דעם טאָוב'ן. זאָל זיין גוטע בשורות", ונתן לו חתיכת לעקאָח באומרו: "אַ הצלחה'דיקע יאָר", הצלחה רבה", וסימן לעבר ר' דוד שי' נחשון (שהתלוו אליו) באומרו (בחיוך): "ער פירט זיך אין אַ ווילדע וועג אויכעט, יע...¹⁰, ונתן להנ"ל חתיכת לעקאָח באומרו: "זאָל זיין הצלחה רבה".

ר' אברהם טאוב ביקש ברכה לנצל את הכסף באופן הנכון, ושאל כ"ק אדמו"ר שליט"א: "וועלכע געלט?", והמשיך (בתנועת ידוהק): "איר האָט מיר געשריבן אַזוינע סכומים מיט אַזוינע אחוזים, אַז אַיך שטעל דאָס ניט

(1) = "כתבתי לך שאיני מבין את ההצעות האלו; איני יכול לתת עצה על זה. אתה לוקח הצעות פראיות, עם אחוזים פראיים... בכל אופן, הרי התחלת – שהקב"ה יתן הצלחה, שיהיו בשו"ט".

(2) = "הרי קוראים לך אברהם ג"כ, נו, שיהי' ה'טאוב' הנ"ל אינו ברור. המו"ל]. שיהיו בשו"ט".

(3) = שנת הצלחה.

(4) = "הוא מתנהג בדרך פראית ג"כ, כן...".

(5) = שיהי'.

(6) = "איזה כסף?".

(7) = "כתבת לי כאלו סכומים עם כאלו אחוזים, שאיני משער שיש כזה בנק, ושהבנק הוא נורמאלי; איני יכול לתת עצה על זה... אבל קח עצה ממי שאתה מתעסק עמו, תתדברו בזה עוד פעם, וכפי שתחליטו ינהיג אתכם הקב"ה בדרך טובה. ברכה והצלחה".

(8) = "ללכת מחיל אל חיל, שיהי' בשביל ההליכה מחיל אל חיל, מתוך שמחה טוב לבב – בלי מרה שחורה".

(9) = שיהיו בשו"ט.

בית הדין הרבני בתל אביב, אבל יש לו הרבה בעיות בעבודה, ושואל האם לעזוב את מקום העבודה וללכת בצורה עצמאית או להישאר בבית הדין.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "כדאי יותר להמשיך בבית הדין. מכיון שהענינים מסובכים שם, אזי צריך שיהי' אדם מומחה בזה, שזהו תועלת של הרבים – של בית הדין של כל העיר. ובשורות טובות והצלחה רבה".

אח"כ ביקש הנ"ל ברכה מיוחדת נגד כל אלו המקטרגים ומלעזיזים עליו, באומרו שהמצב קשה והוא סבל הרבה זמן ועכשיו הגיעו מים עד נפש, ועושה את עבודתו במסירת נפש, כי הוא מתעסק בעניני עגונות ויש קנאה גדולה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ואתה נמצא בבית הדין?".

הנ"ל: אני נשאר בבית הדין.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אזי בית דין הוא האחראי – לא רק אחראי אלא גם בעל הבית – של כל הקהילה, זאת אומרת שמי שרוצה להזיק, אין לו כל יכולת בזה, כיון שהבעל הבית הוא בית הדין, והמזכיר הוא הבא-כח של כל הבית דין. הצלחה רבה, בשורות טובות".

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך): "כן, אבל תקנה רק כרטיס אחד, לא יותר. השי"ת יברך אותך".

• א' אמר שמאז ילדותו תמיד רצה להיות רב, וזהו עדיין הדבר היחיד שרוצה להיות, אך לביתניים קנה עסק, ושאל האם עליו להתמסר לגמרי לעסק או ללכת להיות רב.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "תמשיך בעסק שלך, אבל שיהי' לך זמן קבוע בכל יום ללמוד הלכה – אבל לא להיות רב, [אלא] להיות איש עסקים".

הנ"ל: להיות איש עסקים?

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "כן, כמו עד עכשיו. אתה עכשיו איש עסקים? מה אתה עכשיו?".

הנ"ל: כן, איש עסקים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אז תמשיך לעשות כך, ותהי' רב 'בין' העסק: היו הרבה רבנים שהיו להם מסחרים, ופרנסתם לא היתה ע"י רבנות אלא ע"י מסחר, אז אתה תהי' ביניהם. שיהיו לך בשורות טובות והצלחה רבה".

• א' הציג את אחיו באומרו שהוא למד כאן בישיבת תומכי תמימים לפני יותר מעשרים שנה, וכעת הוא מזכיר

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

„עת לבנות“

$$1000 \times 60 \times 35 = 160$$

כ' מרחשון – ה' טבת

(פרטים בקרוב)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

הרב **אברהם דובער מרדכי** שי' וזוגתו **שלגית חי'** תחי'
וילדיהם: הת' **מנחם מענדל** שי', הת' **לוי יצחק זיס** שי',
הת' **שבתאי ישראל** שי', החיילת ב"צבאות השם" **חנה מושקא** תחי'
מיכאלשווילי
שלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו

ולזכות הוריהם הרה"ח הרב **בן ציון** וזוגתו **תמר** שיחיו
מיכאלשווילי

ר' **חנוך יעקב** ומשפחתו שיחיו **ליבמן**
שיזכו להפיץ את בשורת הגאולה והגואל
מתוך בריאות נכונה ועשירות מופלגה
בטוב הנראה והנגלה
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"י
יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,
חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל
ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר
בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –
"לאלתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"
ובעגלא דידן יתגלה לעין כל
ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלמה
נאו מי"ד ממ"ש ממש!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים
ב-770 – בית חיינו – בית משיח
להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם
מתוך הרחבה ומנוחת הנפש
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא
בקבלת פני משיח צדקנו –
כ"ק אדמו"ר שליט"א
יחד עם כל בניי שליט"א בכל מושבותיהם
תיכף ומי"ד ממ"ש, נאָו!